

דף נ.

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן צ סעיף יג.טז

יג כו. מכרה ב האשה בנצ"ב לאחר שנישאת לאחר או לבעלה, לאו א מכירה היא, אך כשתתאלמן או תתגרש ד מכרה קיים.

יג כז. הבעל שמכר קרקע בין נ"מ או נצ"ב ה לאו מכירה היא, וי"א דהוא בעצמו יכול לערער על המכר ו והוא יורש מה שמכר.

טז לג. מכרו שניהם הבעל והאשה נ"מ, הוי מכר אף אם קדם אחד והשני אחריו.

טז לד. מכרה האשה לבעלה נ"מ, הוי מכר ז ואינה יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי בזה.

טז לה. מכרה האשה לבעלה נצ"ב ח לאו כלום הוא, אע"פ שקנו מרצונה, דיכולה לומר מפני שלום בית עשיתי.

הגה: ט וי"א דמחילה בנצ"ב לבעלה מהני, וי"א דמהני רק אא"כ קיבלה עליה אחריות בפירוש, דכולי האי לא עושה בשביל נחת רוח

ב. ברייתא ביבמות ס"ו ע"ב. וכרש"י שם.

ג. והטעם דיכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי, גמ' בפ' חזקת הבתים, ומ"מ אם אחרי שמכרה היא מכר גם הוא והסכים למעשיה, הוי מכר, כ"כ הח"מ.

ד. אף דנצ"ב הגוף של הבעל מ"מ מאחר שאם תתאלמן אין יכולים לסלקה בשאר נכסים משום שבח בית אביה ע"כ הוי מכר, כ"כ הח"מ. והוא מהני בפ' החובל.

ה. הרי"ף ור"י פליגי דמאחר והגוף שלו ובאחריותו בנצ"ב הוי מכר עד שעת הטירפה, וחלקו עליו שאר הפוסקים, ובנ"מ בקרקע דלא הוי מכר היינו שמכר גוף ופירות אבל מכר פירות מיד והגוף כשתמות אשתו, נראה דהמכר קיים. ח"מ. ועיין בח"מ בס"ק מ"ג דכתב דמהני בין בנ"מ בין בנצ"ב, ולא מובן בנצ"ב.

ו. בח"מ ס"ק מ"ד כתב דזה קאי רק לשיטת רש"י ולא לר"ת.

ז. בתרא ג' ע"א, וטעם הדבר דכיון שזה ברשותה אינה מפחדת מבעלה, כ"כ בבאר הגולה. ח. גיטין נ"ה ע"ב.

ט. וג' שיטות הם. לדעת הרא"ש אין איבה אפי' במחילה, לדעת הראב"ד אין איבה רק במכירה או במתנה אבל לא במחילה, ודעת הרמב"ן היא דרק בכתובה ותוספת לא שייך איבה משא"כ בנצ"ב שייך איבה, ועיין בח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.

אה"ע סימן צ סעיף ט

יח. מכרה נ"מ אפי' שנפלו לה קודם שתתארס, הבעל מוציא פירות מהלקוחות כל ימי חייה, אבל לא גוף הקרקע, ואם מתה בחייו מוציא גם הגוף בלא דמים. ^ב וי"א דאף בחייה מוציא הגוף בלא דמים, ^ל ואם אותם דמים מהמכר קיימין בידיה או ^מ שאפשר לתלות שאלו הדמים של המכירה, מחזירין אותם ללקוחות ואינו יכול לומר הבעל שמא ממציאה הן.

הגה: יט. אם הבעל רוצה ^א לסתור או לבנות קרקע בחייה, הלוקח קרקע זו מוחה, דאם ^ב נתאלמנה או נתגרשה מכרה קיים, ^ע ואין חילוק בין מכרה להקדישה.

עין משפט ד.

אה"ע סימן צ סעיף יז

עיין לעיל דף מט: עין משפט ד

עין משפט ה.

ח"מ סימן קנא סעיף א

עיין לעיל דף מט: עין משפט ד

- י. גמ' ע"ח ע"ב כר"י בר חנינא באושא התקיננו. ורמב"ם.
- כ. טור והרא"ש.
- ל. ואם הוציאה מעות על דבר אחר יכול הבעל לומר שקמו עליה בהלוואה, ואין אני מחוייב לשלם, ובמטלטלין שלה אני היורש, כ"כ הח"מ.
- מ. הרשב"א ורי"ף, דמסברא אמרינן דאינהו נינהו.
- נ. וזה אף להרא"ש דס"ל שהבעל יכול להוציא גוף הקרקע מיד הלוקח דהכא יודה דכל שהאשה יכולה למחות, גם הלוקח יכול למחות, ונפ"מ ללוקח לענין פרוזבול דחשיב שיש לו קרקע.
- ס. ומשמע למפרע ואף להרא"ש שהבעל מוציא גוף הקרקע, מ"מ אם נתגרשה או נתאלמנה מחזיר ללוקח. ח"מ.
- ע. מת"ה. ואפי' הקדישה קדושת הגוף, אלמוהו רבנן לשעבודא דבעל, ומ"מ אם נתאלמנה או נתגרשה חל ההקדש. ח"מ. וצ"ע דאם חל ההקדש למפרע איך התירו לו לאכול פירות בנתיים.

דף נ:

עין משפט ב. הו"מ סימן קמט פעיף יא

יא. אין מחזיקין בנכסי אשת איש^ב כמו שנתבאר באבן העזר סי' פז.

אה"ע סימן פז פעיף ב

ב. אדם שהחזיק בנכסי אשת איש, לא^צ הוי חזקה אלא א"כ החזיק ג' שנים אחר מות בעלה.

עין משפט ג. הו"מ סימן קמט פעיף ט

ט. האיש שאכל בנכסי אשתו שני חזקה^ד אע"פ שהתנה עמה שאין לו

פ. מטעם שסומכת על בעלה שיעשה מחאה וגם אם אינו אוכל פירות שהוא עתיד לירש אותה אם תמות.

ואפי' טוען המחזיק קנייתה ממנה ומבעלה אינו נאמן. אבל אם הבעל סילק עצמו גם מפירות וגם מירושתה מחזיקין בנכסיה. ואם החזיק המחזיק בחיי בעלה וגם לאחר מותו החזיק עוד ג' שנים וטען את מכרת לבעלך בפני ואני לקחתיה מבעלך נאמן במיגו דאם רצה יכל לומר קנייתה ממך אחר מות בעלך. סמ"ע ס"ק ט"ז.

צ. ואפי' אם כתב לה בעלה אין לי דין ודברים בנכסייך, דכיון שמתה בעלה יורשה, ולפי"ז אם כתב לה סילוק גם מירושה הוי חזקה בנכסי א"א, כ"כ הח"מ, ואף בחיי בעלה אם יטען בפני מכרת לבעליך ובעליך מכר לי הוי חזקה, כ"כ הטור והביאו הח"מ.

ק. משנה ב"ב מ"ב ע"א וגמ' מ"ט ע"א ורמב"ם פי"ג מטוען הלכה ח'. והסמ"ע דייק דלהרמב"ם והרי"ף והרא"ש גם בהזיק גוף הקרקע אין בכך חזקה, והרמ"א היה צריך להביא את דינו בשם י"א שהוא דעת הרמ"ה בטור, כך העיר הסמ"ע בס"ק י"א.

והב"ח כתב דמה שכתבו הרמב"ם והרי"ף והרא"ש דבנה והרס דלא הוי חזקה לא דמי לחפר בורות זזה כו"ע יודו. ש"ך ס"ק ח'. גם הט"ז כתב כדברי הש"ך וכן משמע מדברי הנתיבות וא"כ דברי הרמ"א הם לכו"ע והלכה הם ומורין כן, ובפעמוני זהב אחרי שהסיק דהלכה כהרמ"א בחפר בה שיחין ומעורות וזו הלכה בלי חולק הסתפק מה הדין באדם דעלמא שהחזיק בקרקע של אשת איש וחפר בה בורות שיחין ומעורות אם עלתה לו חזקה, שדברי הרמ"א לא איירי אלא בבעל כלפי אשתו והעלה דבאיש דעלמא אפי' חפר בורות שיחין ומעורות בשדה של אשת איש לא הוי חזקה דהאשה סומכת על בעלה שהוא ימחה, ואפי' בכתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך שעדיין סומכת עליו כיון שיש לבעלה תועלת בנכסים שאם תמות ירשנה, ועיין בסעיף י"א בשו"ע וע"ש עוד במה שהאריך.

ובביאורים כתב דאף לי"א דבחפר הוי חזקה דוקא בצריך הבעל לאותם בורות דאצלו הוא מתקן. רק לאשה זה מקלקל כיון שהשדה אינה עשויה לבורות.

ועוד דדוקא כשהבעל אכל ג' שנים פירות מאותם בורות שהוצרך לעשות. ובזה ישב דגם הרמ"א יודה בבנה והרס דלא הוי חזקה שהרס היינו קילקל ובנה היינו לא לעצמו אלא תיקן לכל העולם אבל לא לעצמו בזה לא הוי חזקה לכו"ע וא"כ אין פלוגתא. נתיבות ס"ק י' בחידושים.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

פירות בנכסיה, ואפי' התנה עמה כשהיא ארוסה שלא ירשנה ואח"כ
אכל ובנה והרס, וכן האשה שאכלה פירות בנכסי בעלה ונשתמשה בהם
כחפצה כמה שנים אע"פ שיחד לה שדה במזונותיה ואכלה שדות
אחרות אין אכילתן ראייה להחזיק ר'.

* ודוקא שלא הזיק גופה של קרקע, אבל אם חפר בה בורות שיחין
ומערות וקילקל והאשה לא מחתה הוי חזקה ש'. וה"ה חזקת נזיקין ת' כמו
פתיחת חלונות וכיוצא י"א דהוי חזקה.

אה"ע סימן פז סעיף ב
עיין לעיל עין משפט ב

עין משפט ד.

- ר. שאין דרך להקפיד זה על זה. סמ"ע ס"ק י'.
ש. אבל באפוטרופוס ומורשה שנכנסו ברשות לכו"ע לא הוי חזקה אפי' חפר בה בורות שיחין.
סמ"ע ס"ק י"ב.
ת. ודבר זה תלוי במחלוקת בסי' קנ"ד בסעיף ט"ו בטור, האם בעינן חזקת ג' שנים וטענה,
שלמאן דס"ל דלא בעינן חזקת ג' שנים וטענה משום כך הקלו בחזקת נזיקין בנכסי אשתו
כיון ששתקה ומחלה, אבל למאן דס"ל שבעינן חזקת ג' שנים וטענה בחזקת נזיקין לא מהני
חזקת נזיקין בנכסי אשת איש, וע"כ כתב הרמ"א בשם י"א. נתיבות ס"ק י"ב בחידושים.